



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2023. gada 15. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Sociālais nodrošinājums – Regula (EK) Nr. 883/2004 – 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts – “Slimības pabalstu” jēdziens – Piemērošanas joma – Darba ņēmēju brīva pārvietošanās – LESD 45. pants – Regula (EK) Nr. 492/2011 – 7. panta 2. punkts – Sociālie pabalsti – Atšķirīga attieksme – Pamatojumi – Covid-19 – Valsts veselības aizsardzības iestādes noteikta darba ņēmēju mājsēde – Darba devēja kompensācija minētajiem darba ņēmējiem – Kompetentās iestādes veikta atmaksāšana darba devējam – Izolētu pārrobežu darba ņēmēju izslēgšana to dzīvesvietas valsts iestādes veikta pasākuma dēļ

Lietā C-411/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgerichtshof* (Administratīvā tiesa, Austrija) iesniegusi ar 2022. gada 24. maija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 21. jūnijā, tiesvedībā

Thermalhotel Fontana Hotelbetriebsgesellschaft mbH,

piedaloties

Bezirkshauptmannschaft Südsteiermark,

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*], tiesneši F. Biltšens [*F. Biltgen*] (referents) un J. Pasers [*J. Passer*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Thermalhotel Fontana Hotelbetriebsgesellschaft mbH* vārdā – *T. Katalan, Rechtsanwältin*,
- Austrijas valdības vārdā – *A. Posch, J. Schmoll* un *F. Werni*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- Čehijas Republikas valdības vārdā – *O. Serdula, M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,
- Somijas valdības vārdā – *M. Pere*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā – *B.-R. Killmann* un *D. Martin*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp.) 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kā arī LESD 45. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 492/2011 (2011. gada 5. aprīlis) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā (OV 2011, L 141, 1. lpp.) 7. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Thermalhotel Fontana Hotelbetriebsgesellschaft mbH* (turpmāk tekstā – “*Thermalhotel Fontana*”) un *Bezirkshauptmannschaft Südststeiermark* (Dienvidaustrumu Štīrijas iecirkņa pārvaldes iestāde, Austrija; turpmāk tekstā – “administratīvā iestāde”) par pēdējās minētās atteikumu izmaksāt kompensāciju *Thermalhotel Fontana* par negūto peļņu tās darba ņēmējiem māsēdes laikā to attiecīgajās dzīvesvietās Slovēnijā un Ungārijā, kuru saistībā ar Covid-19 pandēmiju bija noteikušas šo dalībvalstu kompetentās iestādes.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 883/2004

- 3 Regulas Nr. 883/2004 3. panta “Jomas, uz kurām attiecas šī regula” 1. punktā ir paredzēts:
“Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:
a) slimības pabalsti;
[..].”
- 4 Saskaņā ar šīs regulas 5. pantu:
“Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, ņemot vērā izklāstītos īpašos īstenošanas noteikumus, piemēro šādus noteikumus:
[..]

b) ja saskaņā ar kompetentās dalībvalsts tiesību aktiem tiesiskas sekas saistās ar noteiktu faktu vai notikumu gadījumiem, minētā dalībvalsts ņem vērā līdzīgus faktus vai notikumus, kas notikuši jebkurā no dalībvalstīm, tā, it kā tie būtu notikuši tās teritorijā.”

Regula Nr. 492/2011

5 Regulas Nr. 492/2011 7. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Darba ņēmējam, kas ir dalībvalsts valstspiederīgais, citā dalībvalstī valstspiederības dēļ nedrīkst piemērot citādus darba un nodarbinātības nosacījumus kā minētās valsts darba ņēmējiem, īpaši attiecībā uz atalgojumu, atlaišanu un bezdarba gadījumā – atjaunošanu darbā vai atkārtotu pieņemšanu darbā.

2. Šādam darba ņēmējam ir tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darba ņēmējiem.”

Austrijas tiesības

6 Strīdam pamatlietā ir piemērojams 1950. gada 14. oktobra *Epidemiegesetz 1950* (1950. gada Epidēmijas likums; *BGBL.* 186/1950) 2020. gada 25. septembra redakcijā (*BGBL.* I, 104/2020) attiecībā uz tā 7. un 32. pantu un 2006. gada 24. jūlija redakcijā (*BGBL.* I, 114/2006) attiecībā uz tā 17. pantu (turpmāk tekstā – “*EpiG*”).

7 Saskaņā ar *EpiG* 7. pantu “Slimību ierobežošana”:

“1) Ar rīkojumu nosaka slimības, par kurām ir jāziņo un attiecībā uz kurām var noteikt ierobežošanas pasākumu piemērošanu personām, kuras ir saslimušas vai par kurām ir aizdomas par saslimšanu vai inficēšanos.

1.a) Lai novērstu tādas slimības izplatīšanos, par kuru, kā noteikts 1. punktā minētajā rīkojumā, ir obligāti jāziņo, personām, kuras ir slimas vai par kurām ir aizdomas par saslimšanu vai inficēšanos, var noteikt mājseidi vai ierobežot to saskarsmi ar ārpusauli, ja, ņemot vērā slimības raksturu un attiecīgās personas uzvedību, pastāv nopietns un būtisks risks citu personu veselībai, ko nevar novērst ar mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. [..]

[..]”

8 *EpiG* 17. panta “Atsevišķu personu uzraudzība” 1. punktā ir noteikts:

“Personām, kuras jāuzskata par slimības, par kuru obligāti jāziņo, baktēriju pārnēsātājiem, var tikt piemērota īpaša veselības uzraudzība vai kontrole. Šīm personām var noteikt īpašu ziņošanas pienākumu, periodiskas medicīniskās pārbaudes un vajadzības gadījumā dezinfekciju un mājseidi to dzīvesvietā; ja mājseide dzīvesvietā saprātīgi nav iespējama, to, kā arī ēdināšanu var uzdot veikt šim nolūkam paredzētās telpās.

9 *EpiG* 32. pants “Kompensācija par negūto peļņu” ir formulēts šādi:

“1) Fiziskām un juridiskām personām, kā arī personālsabiedrībām komercietību izpratnē kompensē mantisko kaitējumu, kas radies to profesionālās darbības ierobežošanas dēļ, ja un ciktāl

1. tām ir noteikta mājsede atbilstoši 7. vai 17. pantam,

[..]

un līdz ar to nav gūti ienākumi.

[..]

2. Kompensāciju maksā par katru dienu, uz kuru attiecas 1. punktā minētais administratīvais lēmums.

3. Personai, kuru saista darba līgums, kompensāciju aprēķina, balstoties uz parasto darba algas apmēru Likuma par darba samaksas saglabāšanu [*Entgeltfortzahlungsgesetz*], BGBl. Nr. 399/1974, izpratnē. Darba devējs tai pienākošos kompensācijas summu izmaksā uzņēmumā ierastajos atalgojuma izmaksas datumos. Prasījuma tiesības uz kompensācijas saņemšanu no federālās valdības ar izmaksas brīdi pāriet darba devējam. [..]

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 10 *Thermalhotel Fontana* ir reģistrēta Austrijā, kur tā apsaimnieko viesnīcu.
- 11 2020. gada ceturtajā ceturksnī vairākiem šīs viesnīcas darbiniekiem tika veikta Covid-19 testēšana, kuras rezultāti bija pozitīvi, un *Thermalhotel Fontana* par to ziņoja Austrijas veselības iestādei.
- 12 Tā kā šie darbinieki dzīvoja Slovēnijā un Ungārijā, šī iestāde tiem nenoteica *EpiG* noteikumus paredzētos ierobežošanas pasākumus, bet gan brīdināja šo dalībvalstu kompetentās iestādes, kuras minētajiem darbiniekiem noteica mājsedes periodus to attiecīgajās dzīvesvietās.
- 13 Šo mājsežu laikā *Thermalhotel Fontana* turpināja izmaksāt atlīdzību attiecīgajiem darbiniekiem saskaņā ar (kā tas izriet no Austrijas valdības apsvērumiem) atbilstošajiem Civillkodeksa un *Angestelltenengesetz* (Likums par darbiniekiem; BGBl. Nr. 292/1921), redakcijā, kas izriet no *Bundesgesetz* (Federālais likums; BGBl. I Nr. 74/2019), noteikumiem, kas piemērojami, ciktāl viņu darba līgumi bija reglamentēti Austrijas tiesībās.
- 14 Ar 2020. gada 1. decembra vēstulēm *Thermalhotel Fontana*, piemērojot *EpiG* 32. pantu, lūdza administratīvo iestādi atlīdzināt šo darbinieku negūto peļņu mājsedes laikā, uzskatot, ka tā pārņem viņu tiesības uz kompensāciju, jo šajā laikā tā tiem bija izmaksājusi atlīdzību. Ar 2020. gada 29. decembra lēmumiem šie lūgumi tika noraidīti.
- 15 *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štirijas federālās zemes Administratīvā tiesa, Austrija) par šiem lēmumiem celtās prasības noraidīja kā nepamatotas. Konstatējusi, ka pieteikumiem par kompensāciju pievienotie dokumenti ir ārvalstu iestāžu lēmumi vai apliecinājumi, ar kuriem attiecīgajiem darbiniekiem ir noteikti ierobežošanas pasākumi, šī tiesa norādīja, ka tiesības uz kompensāciju saskaņā ar šo likumu rada tikai tāds lēmums, kas ir pamatots ar administratīvu pasākumu, kurš veikts, piemērojot *EpiG*, un kas darbiniekiem rada negūto peļņu.

- 16 *Thermalhotel Fontana* par šiem noraidošajiem lēmumiem iesniedza ārkārtas revīzijas sūdzību (*Revision*) iesniedzējtiesā *Verwaltungsgerichtshof* (Administratīvā tiesa, Austrija), apstrīdot *EpiG* 32. panta 1. un 3. punkta, kā tos interpretējusi *Landesverwaltungsgericht Steiermark* (Štīrijas federālās zemes Administratīvā tiesa), atbilstību LESD 45. pantam un Regulai Nr. 883/2004.
- 17 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, ja *EpiG* 32. pantā paredzētā kompensācija būtu jākvalificē kā “slimības pabalsts” Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, Austrijas iestādēm un tiesām saskaņā ar tās 5. panta b) punktu būtu jāņem vērā citas dalībvalsts pieņemts lēmums par mājāsēdi tā, it kā to būtu pieņēmusi Austrijas iestāde. Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka tas tā nav un ka līdz ar to minētā kompensācija neietilpst šīs regulas piemērošanas jomā. Šajā ziņā tā norāda, pirmkārt, ka saņēmējs, kuram nav iespējas veikt savu profesionālo darbību, saņem kompensāciju par negūto peļņu arī gadījumos, kad viņš nav slims, jo ierobežošanas pasākumu viņam var piemērot arī tad, ja ir tikai aizdomas par saslimšanu vai inficēšanos. Otrkārt, ierobežošanas pasākuma noteikšana attiecoties nevis uz izolētās personas atveseļošanos, bet gan uz sabiedrības aizsardzību pret inficēšanos no šīs personas un *EpiG* 32. pantā paredzētās kompensācijas mērķis neesot kompensēt izdevumus, kas radušies saistībā ar slimību vai ārstēšanos.
- 18 Attiecībā uz LESD 45. pantu un Regulas Nr. 492/2011 7. pantu iesniedzējtiesa uzskata, ka aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā kā nosacījums kompensācijas izmaksāšanai darba devējam netieši ir paredzēts, ka tā darbiniekiem jādzīvo valsts teritorijā, un ka tādējādi šis nosacījums rada nevienlīdzīgu attieksmi pret darba ņēmējiem, kuras pamatā netieši ir šo pēdējo minēto pilsonība. Šajā ziņā tā norāda, ka tādiem pārrobežu darba ņēmējiem kā tie, kurus nodarbina *Thermalhotel Fontana* un kuru Covid-19 testēšanas rezultāti bija pozitīvi, Austrijas iestāde nenoteica mājāsēdi, atšķirībā no Austrijā dzīvojošajiem darba ņēmējiem, kuri ir tādā pašā situācijā. Tomēr viņi esot bijuši pakļauti ierobežošanas pasākumiem, kas ir salīdzināmi ar tiem, kurus šī iestāde noteica saskaņā ar viņu dzīvesvietas dalībvalstī spēkā esošajiem pasākumiem, attiecībā uz kuriem *EpiG* neparedz tiesības uz kompensāciju par negūto peļņu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šo analīzi nekādi neietekmē apstākļi, ka tieši darba devējs bija tas, kurš, samaksājis šādi izolētajiem darba ņēmējiem tiem pienākošos atlīdzību, atsaucās uz attiecīgo darba ņēmēju tiesībām uz kompensāciju, kas izriet no tās.
- 19 Runājot par iespējamu attaisnojumu šādai nevienlīdzīgai attieksmei šī tiesa norāda, ka varētu ņemt vērā attaisnojumu, kas saistīts ar sabiedrības veselību, jo lēmumu par mājāsēdi ievērošanu Austrijas iestādes var kontrolēt tikai valsts teritorijā, kur pandēmijas situācija var atšķirties no situācijas citā dalībvalstī. Vēl viens attaisnojums varētu būt tas, ka Austrijas valsts ir atbildīga tikai par darba ņēmēja, uz kuru attiecas Austrijas iestāžu noteiktais ierobežošanas pasākums, darba samaksas ierobežojumiem. Līdz ar to pārrobežu darba ņēmēji, uz kuriem attiecas to dzīvesvietas dalībvalsts iestāžu noteikti ierobežošanas pasākumi, varētu tikt novirzīti uz šo valsti, lai tie lūgtu izmantot tajā iespējami pastāvošās kompensācijas sistēmas. Katrā ziņā iesniedzējtiesa apšaubā aplūkotās nevienlīdzīgās attieksmes samērīgumu.

20 Šādos apstākļos *Verwaltungsgerichtshof* (Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai kompensācijas summa, kas piešķirta darba ņēmējiem mājsēdes laikā, kas tiem noteikta kā personai, kura saslimusi ar Covid-19 vai par kuru ir aizdomas par šādu saslimšanu vai inficēšanos, par mantisko kaitējumu, kas radies to profesionālās darbības ierobežošanas dēļ un kuru vispirms darbiniekam izmaksā darba devējs, bet tās izmaksas brīdī prasījuma tiesības pret federālo valsti pāriet darba devējam, ir uzskatāma par slimības pabalstu [Regulas Nr. 883/2004] 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu būtu noliedzoša, vai LESD 45. pants un [Regulas Nr. 492/2011] 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu dalībvalsts regulējumu, saskaņā ar kuru kompensācijas piešķiršana darba ņēmējam par negūto peļņu mājsēdes dēļ, kuru veselības aizsardzības iestādes noteikušas pozitīva Covid-19 testa rezultāta dēļ (turklāt kompensāciju darba ņēmējiem vispirms izmaksā darba devējs, bet prasījuma tiesības šīs kompensācijas apmērā pret federālo valdību ar izmaksas brīdi pāriet darba devējam), ir atkarīga no tā, vai mājsēdi ir noteikusi valsts iestāde, pamatojoties uz valsts tiesisko regulējumu epidēmiju jomā, un līdz ar to šāda kompensācija netiek izmaksāta darba ņēmējam, kurš kā pārrobežu darba ņēmējs dzīvo citā dalībvalstī un attiecībā uz kuru mājsēdi (“karantīnu”) ir noteikušas viņa dzīvesvietas valsts veselības aizsardzības iestādes?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 21 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts finansēta kompensācija, kas darba ņēmējam mājsēdes laikā, kas tam noteikta kā personai, kura saslimusi ar Covid-19 vai par kuru ir aizdomas par šādu saslimšanu vai inficēšanos, piešķirta par mantisko kaitējumu, kas radies to profesionālās darbības ierobežošanas dēļ, ir šajā tiesību normā paredzētais “slimības pabalsts” un tārad ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā.
- 22 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atšķirība starp pabalstiem, kas ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā, un pabalstiem, kuri no tās ir izslēgti, galvenokārt balstās uz katra pabalsta būtiskajām pazīmēm, it īpaši uz tā mērķiem un piešķiršanas nosacījumiem, nevis uz to, vai pabalsts valsts tiesību aktā ir vai nav kvalificēts par sociālā nodrošinājuma pabalstu (spriedums, 2021. gada 15. jūlijs, A (Valsts veselības aprūpes pakalpojumi), C-535/19, EU:C:2021:595, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 23 No Tiesas pastāvīgās judikatūras tādējādi izriet, ka pabalstu var uzskatīt par sociālā nodrošinājuma pabalstu, ja, pirmkārt, tas saņēmējiem tiek piešķirts neatkarīgi no jebkāda individuāla un rīcības brīvības ietvaros veikta personisko vajadzību vērtējuma, pamatojoties uz tiesību aktos definētu situāciju, un, otrkārt, tas ir saistīts ar kādu no Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā tieši uzskaitītajiem riskiem. Šie abi nosacījumi ir kumulatīvi (spriedums, 2021. gada 15. jūlijs, A (Valsts veselības aprūpes pakalpojumi), C-535/19, EU:C:2021:595, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 24 Attiecībā uz iepriekšējā punktā norādīto pirmo nosacījumu ir jāatgādina, ka tas ir izpildīts, ja pabalsts tiek piešķirts, ņemot vērā objektīvus kritērijus, kuri, ja tie ir īstenojušies, rada tiesības uz pabalstu, bez iespējas kompetentai iestādei ņemt vērā citus personiskus apstākļus (spriedums, 2021. gada 15. jūlijs, A (Valsts veselības aprūpes pakalpojumi), C-535/19, EU:C:2021:595, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka minētais pirmais nosacījums ir izpildīts, ciktāl pamatlietā aplūkotais pabalsts tiek piešķirts, pamatojoties uz likumā noteiktiem objektīviem kritērijiem, kompetentajai iestādei neņemot vērā citus darba ņēmēju personiskos apstākļus kā vien māsēdes noteikšanu un viņu parastā atalgojuma apmēru.
- 26 Attiecībā uz šī sprieduma 23. punktā izklāstīto otro nosacījumu ir jāatgādina, ka attiecīgās regulas 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir skaidri minēti “slimības pabalsti”.
- 27 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka “slimības pabalstu” šīs tiesību normas izpratnē galvenais mērķis ir slimnieka ārstēšana, nodrošinot viņa stāvoklim nepieciešamo aprūpi, un tāpēc tie sedz risku, kas ir saistīts ar slimības stāvokli (spriedums, 2021. gada 15. jūlijs, A (Valsts veselības aprūpes pakalpojumi), C-535/19, EU:C:2021:595, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Tomēr tā tas nav *EpiG* 32. pantā paredzētās kompensācijas gadījumā.
- 29 Proti, pirmkārt, lai saņemtu šādu kompensāciju, nav nozīmes tam, vai persona, kurai saskaņā ar *EpiG* ir piemērots ierobežošanas pasākums, patiešām ir slima vai nav un vai šajā gadījumā ar Covid-19 saistītais risks ir vai nav īstenojies, jo, lai tiktu noteikta šāda māsēde, pietiek ar to, ka ir aizdomas, ka šāda persona varētu būt saslimusi vai inficējusies ar Covid-19. Otrkārt, māsēde, kuras ievērošanu ir paredzēts veicināt ar šo kompensāciju, ir noteikta nevis tādēļ, lai izārstētu izolēto personu, bet gan, lai aizsargātu iedzīvotājus no šīs personas izraisītas inficēšanās.
- 30 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts finansēta kompensācija, kas darba ņēmējam māsēdes laikā, kas tam noteikta kā personai, kura saslimusi ar Covid-19 vai par kuru ir aizdomas par šādu saslimšanu vai inficēšanos, piešķirta par mantisko kaitējumu, kas radies to profesionālās darbības ierobežošanas dēļ, nav šajā tiesību normā paredzētais “slimības pabalsts” un tāpēc neietilpst šīs regulas piemērošanas jomā.

Par otro jautājumu

- 31 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto noraidošo atbildi, ir jāatbild uz otro jautājumu, ar kuru iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai LESD 45. pants un Regulas Nr. 492/2011 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru kompensācijas piešķiršana par negūto peļņu, kas darba ņēmējiem radusies māsēdes dēļ, kas noteikta pēc pozitīva Covid-19 testa rezultāta, ir atkarīga no tā, vai ierobežojošo pasākumu ir noteikusi šīs dalībvalsts iestāde saskaņā ar šo tiesisko regulējumu.
- 32 Šajā ziņā jāatgādina, ka LESD 45. panta 2. punktā ir paredzēts, ka darba ņēmēju brīva aprīte nozīmē to, ka tiek novērsta jebkāda dalībvalstu darba ņēmēju diskriminācija pilsonības dēļ attiecībā uz nodarbinātību, darba samaksu un citiem darba un nodarbinātības nosacījumiem.

- 33 Šajā tiesību normā nostiprinātais vienlīdzīgas attieksmes princips ir arī konkretizēts Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktā, kurā precizēts, ka darba ņēmējam, kas ir kādas dalībvalsts pilsonis, citās dalībvalstīs ir tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darba ņēmējiem (spriedums, 2022. gada 28. aprīlis, *Gerencia Regional de Salud de Castilla y León*, C-86/21, EU:C:2022:310, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka minētās regulas 7. panta 2. punkts ir piemērojams bez atšķirības gan migrējošiem darba ņēmējiem, kas dzīvo kādā uzņemšajā dalībvalstī, gan pārrobežu darba ņēmējiem, kas, kaut arī strādā algotu darbu pēdējā minētajā dalībvalstī, dzīvo citā dalībvalstī (spriedums, 2020. gada 2. aprīlis, *Caisse pour l'avenir des enfants* (Pārrobežu darba ņēmēja laulātā bērns), C-802/18, EU:C:2020:269, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Jēdziens “sociālā priekšrocība”, kurš Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktā ir attiecināts arī uz darba ņēmējiem, kas ir citu dalībvalstu pilsoņi, ietver visas priekšrocības, kuras neatkarīgi no tā, vai tās ir saistītas ar darba līgumu, vispārīgi ir atzītas valsts darba ņēmējiem galvenokārt viņu objektīvā darba ņēmēju statusa dēļ vai vienkārši tādēļ, ka viņu dzīvesvieta ir valsts teritorijā, un kuru attiecināšana uz darba ņēmējiem, kas ir citu dalībvalstu pilsoņi, tādēļ varētu sekmēt šādu darba ņēmēju mobilitāti Savienībā un tādējādi viņu integrāciju uzņemšajā dalībvalstī, un šajā tiesību normā izdarītā atsauce uz sociālajām priekšrocībām nevar tikt interpretēta sašaurināti (spriedums, 2022. gada 16. jūnijs, Komisija/Austrija (*Ģimenes pabalstu indeksācija*), C-328/20, EU:C:2022:468, 95. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Jāuzskata, ka tāda kompensācija kā *EpiG* 32. pantā paredzētā ir šāda “sociāla priekšrocība”. Saskaņā ar pašu šī panta 1. punkta formulējumu to izmaksā tostarp personām, kurām ir noteikta māsēde saskaņā ar šo likumu, par mantisko kaitējumu, kas radies to profesionālās darbības ierobežošanas dēļ.
- 37 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka gan LESD 45. panta 2. punktā, gan Regulas Nr. 492/2011 7. panta 2. punktā ietvertais vienlīdzīgas attieksmes princips aizliedz ne tikai acīmredzamu diskrimināciju pilsonības dēļ, bet arī jebkura veida slēptu diskrimināciju, kas, piemērojot citus nošķiršanas kritērijus, faktiski rada to pašu rezultātu. Tādējādi valsts tiesību norma – izņemot, ja tā ir objektīvi pamatota un samērīga ar sasniedzamo mērķi –, pat ja tā ir piemērojama bez izšķirības visiem darba ņēmējiem neatkarīgi no pilsonības, ir atzīstama par netieši diskriminējošu, ja tā pēc savas būtības darba ņēmējus no citām dalībvalstīm var ietekmēt vairāk nekā pašmāju darba ņēmējus un tādējādi draud radīt nelabvēlīgāku stāvokli īpaši pirmajiem (spriedums, 2022. gada 8. decembris, *Caisse nationale d'assurance pension*, C-731/21, EU:C:2022:969, 31. un 32. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 38 Pamatlietā nav šaubu par to, ka *EpiG* 32. pantā paredzētā kompensācija tiek piešķirta tikai tām personām, kurām ir noteikta māsēde saskaņā ar šo likumu, it īpaši tā 7. un 17. pantu. No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka šādi izolētas personas parasti dzīvo Austrijas teritorijā. Savukārt pamatlietā aplūkotajiem pārrobežu darba ņēmējiem, kuri dzīvo citā dalībvalstī, māsēde tika noteikta nevis saskaņā ar minēto likumu, bet gan, piemērojot viņu dzīvesvietas valsts veselības aizsardzības tiesisko regulējumu. Līdz ar to mantiskais kaitējums, kas radies to māsēdes dēļ, netiek kompensēts atbilstoši minētajam 32. pantam.
- 39 Kā uzsver iesniedzējtiesa, no tā izriet, ka tiesības saņemt šo kompensāciju ir netieši saistītas ar nosacījumu par dzīvesvietu Austrijas teritorijā. Saskaņā ar kritērijiem, kas izriet no šī sprieduma 37. punktā minētās judikatūras, šāds nosacījums par dzīvesvietu valsts teritorijā, nepastāvot pamatojumam, rada netiešu diskrimināciju, jo pēc savas būtības tas pārrobežu darba ņēmējus var

ietekmēt vairāk nekā attiecīgās valsts darba ņēmējus un tādējādi var radīt nelabvēlīgāku stāvokli īpaši pirmajiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 2. aprīlis, *PF* u.c., C-830/18, EU:C:2020:275, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 40 Šo secinājumu neietekmē apstākļi, ka saskaņā ar *EpiG* 32. panta 3. punktu tieši to darba ņēmēju darba devējiem, kuriem ir noteikti ierobežošanas pasākumi saskaņā ar šo likumu, ir pienākums viņiem izmaksāt kompensācijas summu un tādēļ tiem ir prasījums pret valsti, savukārt tādu pārrobežu darba ņēmēju gadījumā, kuriem ir noteikta māsēde saskaņā ar citas dalībvalsts veselības aizsardzības tiesisko regulējumu, šiem darba devējiem, pamatojoties uz *EpiG*, nav tiesību saņemt kompensāciju no Austrijas valsts par atlīdzību, ko tie turpina izmaksāt pēdējiem minētajiem māsēdes laikā.
- 41 Tiesa ir nospriedusi, ka noteikumi darba ņēmēju pārvietošanās brīvības jomā varētu viegli zaudēt savu nozīmi, ja dalībvalstis varētu tos apiet, vienkārši nosakot darba devējiem pienākumus vai nosacījumus, kas jāizpilda attiecībā uz darba ņēmēju, kuru tie vēlas nodarbināt, kuri, ja tie tiktu tieši attiecināti uz darba ņēmēju, būtu LESD 45. pantā paredzēto darba ņēmēju brīvas pārvietošanās tiesību ierobežojumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 4. septembris, *Schiebel Aircraft*, C-474/12, EU:C:2014:2139, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 42 Attiecībā uz objektīva pamatojuma esamību šī sprieduma 37. punktā minētās judikatūras izpratnē iesniedzējtiesa, kā arī Austrijas valdība min sabiedrības veselības mērķi, ciktāl kompensācija par negūto peļņu māsēdes laikā ir vērsta uz to, lai veicinātu tās kā tāda pasākuma ievērošanu, kuru veic veselības aizsardzības iestādes infekciju līmeņa samazināšanai. Šajā kontekstā kompensācija tikai par tādiem ierobežošanas pasākumiem, kas noteikti saskaņā ar *EpiG*, esot pamatota ar to, ka šādu pasākumu ievērošanu varot kontrolēt tikai valsts teritorijā.
- 43 Šajā ziņā, protams, ir jāuzskata, ka sabiedrības veselības interesēs, kas tostarp atbilstoši LESD 45. panta 3. punktam ļauj ierobežot darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, ir noteikt tādas ierobežošanas pasākumus kā pamatlietā aplūkoti un paredzēt kompensācijas izmaksu to ievērošanas veicināšanai.
- 44 Tomēr kompensācija tikai tām personām, kuras atrodas māsēdē saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu – šajā gadījumā *EpiG*, izņemot tostarp migrējošus darba ņēmējus, kuri atrodas māsēdē saskaņā ar viņu dzīvesvietas dalībvalstī spēkā esošajiem sanitārajiem pasākumiem, nešķiet piemērota šī mērķa sasniegšanai. Kompensācija šādiem migrējošiem darba ņēmējiem tikpat lielā mērā varētu tos iedrošināt ievērot viņiem noteikto māsēdi sabiedrības veselības interesēs. Turklāt, runājot par iespēju kontrolēt māsēdes ievērošanu, šķiet – un tas būs jāpārbauda iesniedzējtiesai –, ka *EpiG* 32. pantā paredzētā kompensācija personām, kurām uz to ir tiesības, tiek piešķirta tādēļ, ka tām ir noteikts ierobežošanas pasākums, nevis tādēļ, ka tās to ir ievērojušas.
- 45 Iesniedzējtiesa un Austrijas valdība kā iespējamu attaisnojumu arī norāda, ka kompensācija tikai tām personām, kurām ir noteikta māsēde saskaņā ar *EpiG*, izriet no tā, ka tikai attiecībā uz šīm personām Austrijas valsts ir atbildīga par profesionālās darbības ierobežošanu, ko izraisa ierobežošanas pasākums, un ka migrējošie darba ņēmēji, kuriem māsēde ir noteikta saskaņā ar viņu dzīvesvietas dalībvalsts veselības aizsardzības tiesisko regulējumu, varētu vērsties pie šīs valsts kompetentajām iestādēm, lai īstenotu savas iespējamās tiesības uz kompensāciju saskaņā ar šo tiesisko regulējumu.

- 46 Tomēr šāda argumentācija pati par sevi nav saistīta ar konkrētu mērķi, kas varētu attaisnot darba ņēmēju brīvas pārvietošanās šķērslī. Ciktāl, kā tostarp norāda Čehijas valdība, šādas argumentācijas pamatā esot vēlme ierobežot *EpiG* 32. pantā norādītās kompensācijas finanšu izmaksas, jāatgādina – kaut arī budžetāra rakstura apsvērumi var būt dalībvalsts sociālās politikas izvēles pamatā un ietekmēt sociālās aizsardzības pasākumu, ko tā vēlas pieņemt, raksturu vai apjomu, tie tomēr paši par sevi nav mērķis, uz kura sasniegšanu šī politika ir vērsta, un tādējādi nevar attaisnot diskrimināciju par sliktu migrējošiem darba ņēmējiem (spriedums, 2013. gada 20. jūnijs, *Giersch* u.c., C-20/12, EU:C:2013:411, 51. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 47 Šajā kontekstā, pat ja, kā to apgalvo Austrijas valdība, atteikuma atlīdzināt negūto peļņu, ko radījuši ierobežošanas pasākumi, kuri nav noteikti saskaņā ar *EpiG* 32. pantu, nolūks ir novērst tādu migrējošu darba ņēmēju nepamatotu iedzīvošanos, kuriem kompensāciju izmaksā arī to dzīvesvietas dalībvalsts par šīs valsts kompetento iestāžu noteikto mājāsdi, ir jākonstatē, ka šāds atteikums pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai izvairītos no šādas pārmērīgas kompensācijas. Kā norādīja Komisija, lai noraidītu šādu iespēju, pietiek ar to, ka, piešķirot kompensāciju, Austrijas iestādes ņem vērā kompensāciju, kas jau ir izmaksāta vai maksājama saskaņā ar citas dalībvalsts tiesisko regulējumu, vajadzības gadījumā samazinot tās summu.
- 48 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro jautājumu jāatbild, ka LESD 45. pants un Regulas Nr. 492/2011 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru kompensācijas piešķiršana par negūto peļņu, kas darba ņēmējiem radusies mājāsdes dēļ, kas noteikta pēc pozitīva Covid19 testa rezultāta, ir atkarīga no tā, vai ierobežojošo pasākumu ir noteikusi šīs dalībvalsts iestāde saskaņā ar šo tiesisko regulējumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 49 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radusies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

valsts finansēta kompensācija, kas darba ņēmējam mājāsdes laikā, kas tam noteikta kā personai, kura saslimusi ar Covid-19 vai par kuru ir aizdomas par šādu saslimšanu vai inficēšanos, piešķirta par mantisko kaitējumu, kas radies to profesionālās darbības ierobežošanas dēļ, nav šajā tiesību normā paredzētais “slimības pabalsts” un tārad neietilpst šīs regulas piemērošanas jomā.

- 2) LESD 45. pants un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 492/2011 (2011. gada 5. aprīlis) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā 7. pants**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tiem ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru kompensācijas piešķiršana par negūto peļņu, kas darba ņēmējiem radusies māsēdes dēļ, kas noteikta pēc pozitīva Covid-19 testa rezultāta, ir atkarīga no tā, vai ierobežojošo pasākumu ir noteikusi šīs dalībvalsts iestāde saskaņā ar šo tiesisko regulējumu.

[Paraksti]